

**ЎТКИР ЙИРИНГЛИ ХОЛАНГИТ: РИВОЖЛАНИШ САБАБЛАРИ ВА
ҚОНИҚАРСИЗ ДАВОЛАШ НАТИЖАЛАРИНИНГ ОМИЛЛАРИ**

Абдикадиров Улугбек Кахрамонович

Самарқанд давлат тиббиёт университети

Долзарблиги. Ўткир йирингли холангит шошилиш гепатобилиар жарроҳликнинг энг оғир ҳолатларидан бири бўлиб, антибактериал терапия ва миниинвазив усуллар тараққиётига қарамай, унда асоратлар ва ўлим кўрсаткичлари юқори даражада сақланиб қолмоқда. Қониқарсиз натижаларга олиб келувчи асосий омилларни аниқлаш даволаш тактикасини оптималлаштириш учун зарур. Шу боис холангит ривожланиши сабабларини ва ноқулай оқибатлар омилларини тизимли таҳлил қилиш долзарб аҳамиятга эга.

Материал ва усуллар. 2016–2023 йилларда РШТЁИМ Самарқанд филиалида яхши генезли ўткир холангит билан даволанган 138 нафар бемор маълумотлари таҳлил қилинди. Аёллар 96 (69,6%), эркаклар 42 (30,4%) нафарни ташкил этди; 60 ёшдан катта беморлар 58 (42,1%) нафар эди. Холангит сабаблари, жигар етишмовчилиги даражаси ва қўшимча касалликлар ўрганилиб, факторли таҳлил ёрдамида қониқарсиз натижалар омиллари аниқланди.

Натижалар ва муҳокама. Холангит ривожланишининг асосий сабаби холедохолитиаз билан асоратланган ўт тош касаллиги бўлди — 66 (47,8%) ҳолат; шунингдек катта дуоденал сўрғич патологияси ва стенози 24 (17,4%), эхинококк кистасининг ўт йўллариغا ёрилиши 16 (11,6%), билиар панкреатит 16 (11,6%), ўт йўллари стриктуралари 9 (6,5%) ва Мириззи синдроми 7 (5,1%) ҳолатда қайд этилди. Беморларнинг 67,4% ида қўшимча касалликлар, 45,8% ида турли даражадаги жигар етишмовчилиги аниқланди. Факторли таҳлил шуни кўрсатдики, қониқарсиз натижаларнинг асосий сабаби оғир йирингли холангит ва жигар етишмовчилиги бўлган беморларда бир босқичли радикал операцияларни бажариш ҳисобланади.

Хулоса. Яхши генезли ўткир холангит кўп омилли этиологияга эга бўлиб, кексалик ёши, кўп сонли қўшимча касалликлар ва жигар етишмовчилиги унинг кечишини оғирлаштиради. Оғир холангитда бир босқичли радикал жарроҳлик қониқарсиз натижаларнинг асосий омили бўлиб, бу босқичма-босқич миниинвазив ёндашув зарурлигини асослайди.